



Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scriptvrae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

**Torres, Francisco de
Coloniae Agrippinae, 1580**

VD16 ZV 18729

Capvt VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

serit, quæ fallaciam eius & im-
pudentiam produnt &
coarguant. deberi episcopis, lectio Actuum Apostolorum demonstrat. Vnde & apud veteres idem episcopi, & presbyteri fuerunt. Vides, qua hic prætermiseris? si quis te roget, cur p̄termissi? quid aliud respondere potes, quām quid causam tuam ladebant? at si quid in te pudens erat, debebas saltē calare inferiora, ne superiōra detegerentur, & perfidia tua deprehenderetur. Sensit ne Isidorus, & cū eo Gratianus, apicem Pontificatus, qui est in episcopo, fluxisse ex iure humano, & consuetudine, atque v̄su, & ex proficiencia concilij, qua tu in vnum cœgisti, cū dixit, demonstrari in lectione Actuum Apostolorum istum ipsum apicem Pontificatus episcopi illud verò, quod subiunxit Isidorus sive Gratianus ex Isidoro. Vnde & apud veteres idem episcopi, & presbyteri fuerunt; non dixit idem fuerunt, id est, vnares, id est, unus ordo, sive unus gradus, sicut tu fallaciter ex Hieronymo recitasti, vt paulo antè animaduersum est, sed idem Episcopi, & presbyteri fuerunt. quia qui erat presbyter, si dignus videbatur, orantes, quos dinabatur etiam Episcopus, ut præter illa ecclesiastica, quæ presbyter potest, Antonius frontem etiam christiate signaret, & paracletum spiritum daret, quod solum vocavit, o. mnes inter. deberi episcopis, ait Isidorus, lectio Actuum Apostolorum demonstrat. Apostoli rogati, testi- enim, quibus Episcopi successerunt, per impositionem manus dabant spiritum monium in eum & qui. sanctum. Hactenus de testimoniis Antonij, qui à nobis interrogati, omnes testimoniūm contrate dixerunt. an ita sit, viderint iudices, & me coarguant, si non ita plicati per- esse perspexerint. Sed videamus loci de testimoniis perorationem ex mendacij contextam, & consutam. Ex his igitur, inquit, & consimilibus locis planum factum est, Episcopos humano iure, & decreto, atque ecclisiæ consuetudine, & v̄su, / his enim omnibus vocabulis veteres v̄tuntur, presbyteris esse superiores. Immo ego testimonijs clarissimi tuorum testimoniūm Hieronymi, Ambrosij, & Augustini probavi, episcopos esse iure diuino presbyteris superiores, & Hieronymum, quo niti videris, probavi etiam, aut meum esse testem, aut neque meum, nego tuum. Ipse videris, quid iam cauillari possis, cuius studium est resistere veritati: sed ultra non proficies. insipientia enim tua manifesta erit omnibus.

C A P V T VII.

Venio ad postremum locum libri tui de ordinaria, & extraordina-
ria vocatione, quem à doctore tuo Caluino ex illo ipso libro 4. in-
stitutionis sua cap. 3. mutuatus es, vt esset talis discipulus, qualis
magister, in quo loco tuis verbis redarguēdus es. sic enim ait, Itaq;
si propriè loqui volumus, Ecclesiæ Romanæ, & eius Episcopo-
rum successio non potest dici ordinaria, quia ab ordine, quem in-
stituerunt Apostoli, discessit. Concedis igitur institutum esse ordinem ab
Apostolo.

Apostolis in successione ecclesia Romanae, & Episcoporum eius. nisi enim iusti-
tutus fuisset, non esset ab eo discessum, ut tu fingis. at si institutus fuit ordo à san-
ctis Apostolis in successione episcoporum Ecclesia Romanae, cur: is, qui ordinat, Antonius
Deus sit, sicut qui baptizat, Deus item est; & qui corpus Domini consecrat, confiteri
Deus item: sequitur necessarium, non posse ullius hominis nequitiam frustrari o-
pus Dei, & virtutem eius in ordinatione: quin potius quemadmodum cum quis ab Aposto-
baptizat, sicut Dominus instituit, in nomine patris, & filii, & spiritus sancti, lis instituta
baptismus datur, qualiscumq[ue] sit is, qui baptizat, siue Catholicus, siue hereticus, esse; & quid
quia Christus est, qui baptizat per ministerium hominis: sic, cum Episcopus Antonium
ordinatur, Deus est, qui ordinat per ministerium Episcoporum. Vnde Magnus sequatur, L.
Leo in sermone de die anniversario assumptionis sue, Dignatio, inquit, celestis nō potuisse
gratia gignit auctissimum: Et beatus Ambrosius in Pastorali suo scribens aduer-
sus eos, qui pretio ordinant, Quis, inquit, dat, frater, gratiam episcopalem? Deus ab ea disce-
an homo respondes, sine dubio Deus, sed tamen per hominem dat Deus. Ho- di, ut ipse singit sibi repugnans.
mo imponit manus, Deus largitur gratiam, sacerdos imponit supplicem dex- gratias datā
tram, & Deus benedit potenti dextra: Episcopus initiat ordinem, & Deus per ministe- rium homi-
tribuit dignitatem. O iustitia, o aequitas, si homini pecunia datur, quin nihil in nis licet in-
ordine amplius operatur, nisi solum servitum, quod ei committitur: cur Deo digni à Deo
totum negatur, qui ipsum ordinem tibi largitur? cùm igitur in ordine ab Apo- institutum
stolis instituto Deus sit, qui dignitatem & potestatem dat, qua uno verbo gra- negligi pos-
tia siue charisma ab Apostolo vocatur sequitur, qualiscumq[ue] sit minister, et si in- se: amitti,
dignus, & peccatis onustus, quales tu facis omnes ecclesiae Rom. ministros, gra- aut tolli nō
tia Dei per ministerium à Christo institutum ministratā posse quidem negli- posse.
gi, sed non posse amitti, aut tolli. Deum enim non p[re]mit ordinis à se instituti-
vt eum mutet propter vitium hominis, à quo non pendet gratia eius: sine p[re]ni- caria ordinati-
tentia enim sunt dona, & vocatio Dei, sicut Apostolus in epistola ad Rom. scri- p[re]cipit. Successio igitur ordinaria vicaria ordinationis episcoporum Ecclesie Ro- nationis E-
mane, cùm à Deo fiat, quia ipse est, qui ordinat, non potuit discedere ab ordi- pis[co]porum
nace, quem tu confiteris Apostolos instituisse. Ecclesia enim accepit, quod Aposto- Ecclesie Ro-
li instituerunt: Apostoli instituerunt, quod à Christo acceperunt: & Christus, to, & per A- mane non
quod à Deo patre. Deinde ait, Nostrorum autem pastorum vocatio postolos ei- potuit disce-
non potest dici non ordinaria, si ordinem spectemus ab Apostolis. tradito.
institutum, licet à recepto vsu Ecclesiae Romanæ descuerint. Hic Quomodo
rurus destruis, quod adificaueras, id est, negas, quod dixeras. Dixisti enim, Antonius
successionem ordinariam Episcoporum Ecclesie Romanae discessisse ab ordine, destruir
quem Apostoli instituerunt, quod autem Apostoli instituerunt, hoc ecclesijs tra- adificare-
diderunt, sic enim Irenaeus, & Tertull. contra hereticos argumentantur; nunc rat, caus
decie vocationem vestrorum pastorum non posse dici non ordinariam, si ordo nicator.
speletur

specletur ab Apostoli institutus, licet à recepto vsu Ecclesia Romana desciuerint. Igitur vel Apostoli quod instituerunt, non tradiderunt ecclesijs; aut si tradiderunt, vocatio vestrorum pastorum, quia à recepto vsu ecclesia Romana, & omnium mundi ecclesiarum desciuit, nō est secundum ordinem ab Apost. institutum; alioqui ordo vocationis pastorum vestrorum, vt ab Apostolis magistris omnium ecclesiarum institutus, omnibus ecclesijs traditus fuisse, & non ecclesijs tantum partis Germaniae, idq; vix annis iam 50. Sit igitur libera eligendi optio, vtrum vocatio vestrorum pastorum sit secundum ordinem ab Apost. institutum, & omnibus ecclesijs traditum: an potius successio vicariae ordinationis episcoporū, qua in omnibus ecclesijs reperitur. Hac enim duo, institutū esse aliquid à S. Apost. & idem traditum esse omnibus ecclesijs, disiungi non possunt.

Quō derur Antonio optio eligendi virū duo rum malit, ad cum convincendum Quō hęc duo, institutum esse ali quid à sanctis Apost. & idem traditum esse, omnib; ecclesijs disiungi non posse. Quomodo enim instituerunt, quod nō tradiderunt? aut quō tradiderunt, quod in nullis ecclesijs docetur, nisi in parte Germaniae? si secundū ordinem ab Apostolis institutum est vestrorum pastorum vocatio, est igitur de numero eorum, de quibus ait Apost. in epist. ad Cor. sicut in omnibus ecclesijs docet: at quomodo ante Lutherum non docebatur in Germania? aut quomodo post annos 50. à Lutherana doctrina & vocationis pastorum ortu, si non in ecclesijs omnibus extra Germaniam, saltem in aliqua nō docetur? sed potius in omnibus anathematizatur? Deinde subiungis, sed si διανομή ordinem accipimus

,, prouulgato more & vsu, tunc censemus, primos illos Ecclesiæ reformatæ ministros vocationem extraordinariam habuisse. Si

,, vocatio primorum magistrorum ecclesiæ reformatæ, vt dicas, extraordinaria Respondeat Antonius fuit, & à Deo, Quero à te quibus signis, & miraculus confirmata es? unde suus patronus debis à Deo esse profectam, vt definant omnes ecclesiæ vestra dogmata, & sectam, ac vocationem vestrorum magistrorum anathematizare: & gladios tandem in vaginā recondant, & ignes extinguant; & Quæcunq; vestra similes rum sectæ olim Donatistarum querelū amplius non audiuntur: neq; eis nos retundamus? Lutheranæ extraordi- vt illas Donatistarum olim Aug. a De Luthero enim audimus, ne equum quidē natia, quam claudū, vt quidam aliquando ex vestris dixit, sanare unquam potuisse; & cum confiteretur, quibus ini semel vellet energumenum ille vester Apostolus liberare, per fenestram ex cōraculis & si clavi pauore perterritum à ministris adiungit euasisse. Si enim ita necessarium gnis à p̄tin- fuit, vt ab ijs, qui à Domino audierunt, prædicatio salutis in nos, sicut Apost. ad cipio confir- mara est, vt Hebreos scripsit, confirmaretur, contestante Deo signis, & portentis, & varijs pro diuina virtutibus, & spiritus S. distributionibus secundū suam voluntatem: quomodo & apostoli ea habere. non fuit necesse, vt reformatio ista salutaris extraordinaria, de celo per magi- stros illos primos ecclesiæ reformatæ allata, contestate etiam Deo signis, et por- a Miracula tentis, & varijs virtutibus confirmaretur? premiam adhuc, quod paulò ante de Martini Lu- chapti. recepto vsu Ecclesia Romana dixisti, à quo pastores vestros desciuisse confite- ris. S;

ris. Si de quo dici potest, sicut Apost. dixit, ut contentiosos reprimeret, & consuetudinem de habitu orandi in ecclesia ab Apostolis traditam retinevet, ac peregrinam, et aduentitiam excluderet, si qui contentiosus est, nos talem consuetudinem non habemus, nec Ecclesia Dei, id auctoritate eiusdem Apostoli excludendum, & improbandum est, cum vocatio vestrorum pastorum eiusmodi sit, ut de ea ubiq*ue* dicatur, nos talem consuetudinem vocationis pastorum per ordinationem a presbyteris factam non habemus, neq*ue*, Ecclesia Dei: sequitur consuetudinem Lutheran*e* vocationis pastorum tanquam peregrinam, & a consuetudine Apostolica traditionis alienam excludendam, & anathematizandam esse. Et quia tu experientiam, & sensum ipsum, ut loqui soles, ad probandum quod tibi falso videtur, aliquando citare soles, citabo ipse etiam exemplo tuo testem experientiam, sed veram, & non, ut tu soles, fallacem, ad probandum quod sumpsi. Percurre Antonii Ecclesi*s* us quas Paulus ab Hierusalem per circutum usque ad Illyricum replevit euangelio, ut ipse testatur; percurre ecclesi*s* as Ponti, Galatia, Cappadocia, Asia, & Bithynia, in quibus B. Petrus predicauit; percurre ecclesi*s* as Alexandriae in Africa, Aegypti, Pentapoleos, Aethiopia, exhibi Bartholomeus Apostolus, & Thomas predicasse feruntur; percurre ecclesi*s* as Syriae, Antiochia, & Asia: ac Thracia, & Cypri: proficisciere ad ecclesi*s* as Constantopolitanae dicec*es* os: lustra ecclesi*s* as Occidentis Hispania, Gallia, Italia. In his omnibus non presbyteri, quod inauditum est, sed episcopi ordinant. Est defendit.

igitur vocatio vestrorum pastorum testimonio omnium ecclesi*s* arum explosa, ut profana. Sed quid ego hic moror? cum habeamus reu& consentem? tu enim extraordinaria esse confiteris: quod autem extraordinarium est, quia honeste, & secundum ordinem in ecclesia non fit, praeceptum Apostoli est, ne fiat. Ipse enim in epist. ad Cor. omnia, inquit, honeste, & secundum ordinem fiant in vobis. At tu extra ordinem vocari pastores vestros fateris: igitur non honeste, sed indecenter, & profan*e* vocatur. quod si tu dicas, prae*ter* ordinem excitasse Deum regum ream illos vestros primos reformatores ecclesie vestre*s*, sic enim eos vocas; quanto magis Deum decebat, ut ad commendationem ordinis sui per sanctos Apostolos cunctis ecclesi*s* ab initio traditi, secundum eundem ordinem reformatores ecclesie su*e* excitasset, quam (ne ordinem primum episcoporum a se alioqui institutu*m* improbare videretur) extraordinaria vocatione, ut tu fateris, per impositionem manus presbyteri reformatores excitasse? nonne decebat hoc potius facere per impositionem manus Episcopi, qui Christi typum gerebat? fortasse concedis, decuisse quidem hoc, sed negas illum Episcopum Pontificium dignum huius gratia extitisse, sicut negas Episcopos Apostoloru*m* successores esse. sic enim scripsisti in loco decimo: Primum igitur omnium proba nobis, si pates, episcopos Pontificios adeoque ipsum Pontificem recte ac legi. "

Hh timè

Quomodo ratio consuetudinis ecclesie & apostoloru*m*, qua usus est Apostol*s* in Cor. conuinicit vocacionem istam extraordinariam ministrorum secte Lutheranae peregrinam esse, & anathematizandam.

Citatur exPonti, Galatia, Cappadocia, Asia, & Bithynia, in quibus B. Petrus predicauit; perientia & percurre ecclesi*s* as Alexandriae in Africa, Aegypti, Pentapoleos, Aethiopia, exhibi Bartholomeus Apostolus, & Thomas predicasse feruntur; percurre ecclesi*s* as Syriae, Antiochia, & Asia: ac Thracia, & Cypri: proficisciere ad ecclesi*s* as Constantopolitanae dicec*es* os: lustra ecclesi*s* as Occidentis Hispania, Gallia, Italia. Antonius

In his omnibus non presbyteri, quod inauditum est, sed episcopi ordinant. Est defendit. Quo ipso vocabulo extradiu*n* Antonij Antonius. At tu extra ordinem vocari pastores vestros fateris: igitur non honeste, sed indecenter, & profan*e* vocatur. quod si tu dicas, prae*ter* ordinem excitasse Deum regum ream illos vestros primos reformatores ecclesie vestre*s*, sic enim eos vocas; quanto

magis Deum decebat, ut ad commendationem ordinis sui per sanctos Apostolos cunctis ecclesi*s* ab initio traditi, secundum eundem ordinem reformatores ecclesie su*e* excitasset, quam (ne ordinem primum episcoporum a se alioqui institutu*m* improbare videretur) extraordinaria vocatione, ut tu fateris, per impositionem manus presbyteri reformatores excitasse? nonne decebat hoc potius facere per impositionem manus Episcopi, qui Christi typum gerebat? fortasse concedis, decuisse quidem hoc, sed negas illum Episcopum Pontificium dignum protestantium primos reformatores protestantium quos dicit.

Quale sit, & Antonius dicit, pre*ter* ordinem excitasse. Deum illos primos reformatores protestantium quos dicit. scripsisti in loco decimo: Primum igitur omnium proba nobis, si pates, episcopos Pontificios adeoque ipsum Pontificem recte ac legi. "

„ timè vocatos esse (sic enim Christus , euntes docete) deinde p-
„ rē Euangelium docere , sacramenta , ita , vti præscriptum est , ad-
„ ministrare , & ea omnia præstare , quæ Christus mandauit , tunc
„ & cōdēcūt̄ōs effeceris , promissionem ad illos pertinere , illam sci-
„ licet , Ego vobis sum usque ad consummationem sæculi . Re-

Quomodo spōndebo iterum , purē euangelium in ecclesia Romana doceri , & sacramenta , probemus quod Anto. vti præscriptū est , administrari nos , quod millies iam audissi , ex eo probamus , nius à nobis quod sic in ea docetur , & sacramenta administrantur , sicut ab initio audiuit , postulat , p- re euange & sicut in omnibus ecclesijs , qua per cunctum orbem diffusa sum , cum quis liu in eccl. communicat , docetur ; & sacramenta administrantur . Et sicut ab initio audi-
sia Romana doceri , & sa minatum bonum semen , postea inimicus homo superseminavit zizania ; &
ita vt p- sicut tradiderunt , sic semper docuit , vt hodie docet . Tu probare debes , si acu-
scriptū est , sicut tradidisse , sed alios pseudoapostolos , qui se , vt ait Tert. at ati-
Antonius cuisse sed alias aliter . Cūm nihil horum probare , non dico , poteris , sed nec ag-
contra nos , gredieris , restabit , vt iaceas à te reuictus . Ad illud verò , quod primum petisti ,
nec aggredi vt probarem , episcopos Pontificios , atq; adeo ipsum Pontificem recte ac legitime au-
debit . mē vocatos esse , quod ex Iohanne Caluino doctore tuo sumpsiisti . Is enim scri-
psit , fuisse in Concilio Basiliensi Eugenium damnatum schisma-

“ tis , rebellionis , pertinaciæ cum toto Cardinaliū & Episcoporum
“ grege , & ex illorum hereticorum rebellium , pertinacium gremio
“ prodisse quidquid postea Paparum , Cardinalium , Episcoporum ,
“ Abbatum , presbyterorum fuit : et si conuici illum mendacij lib. 3. de do-

Quid Aug. gmaticis characteribus verbi Dei , nunc tamen quo magis , ac magis uterque re-
spondeat Caluino , & uincatur , respondeat utriusque Augusti quod Parmeniano Donatiste libro 2. ex-
Antonio , sicuti respō- cussanti sacrilegium schismatis Donati , quod omnia , inquit , sceleris supergradiu-
dit Farne- tur , sicut excusatis vos schisma Lutheri . nam primis temporibus , inquit , non
niano Do- obfuerunt malis sacerdotes vel collegis bonis , sicut fuit Zacharias , vel populari-
natistæ ex- bus , sicut fuit Nathanael : quanto magis nihil obest in unitate Christiana Epis-
cussati schis- copus malus vel coepiscopus , vel laicus bonus ? cūm iam ille sacerdos in eternum
ma Donati , secundum ordinem Melchisedec & Pontifex noster sedens ad dexteram patris
& causanti interpellat pro nobis ? nec illud bonū obest , sed offerentibus malis : quod veri-
falsa crimi- mē diculum est , dona iniquorum non probat altissimus . Cūm tamen nec isti ea ,
na Cecilia . quæ obiecerunt , probare potuerint eo tempore , quo schisma fecerunt . Hactenus
Augusti & paulo p- st , quamquam isti , inquit , quod sapienter dicendum est , falsa cri-
mina obiecerint , quæ etiā si vera essent , bonorum charitati pro unitate in un-
itate

tate omnia toleranti nihil nocerent, si ea forte etiam cognita iudicibus ex ecclesiasticis persuaderi non possent. Haec tenus August. Si igitur, quamvis vera fuissent crimina, quae tunc in concilio Basiliensi obijciebantur, aut à vobis obijciuntur, nihil vobis nocere poterant, sicut nec illa, quae Cæciliano obijciebantur, Donatistis nocere poterant, quāvis vera fuissent, cur sacrilegium schismatis, quod ^{Quomodo} omnia sceler a supergraditiis, facere malis, quam in unitate ecclesie eos ^{Lutherus} tolerare? Responde Aug. qui quacunque in hac parte schismatis facti in Donatistis scripsit, eadem in vos transfigurat. quid? quod ita sacrilegium schismatis cleiam laicis, vt ecclesiam laicam constitueretis? & sublati episcopis, Luiherū presbyterum ordinare potuisse falso, & impie credatis? & verbum Dei propter multo fuit crimina ministrorum frustrationem capere, & irritum fieri posse, quasi plus sceleratus posset malitia hominis, quam veritas, & virtus Dei, fidelis, ac veracis? Huc pertinet, quod vocationem ministrorum ecclesie nostra cassam, & inanem & intermortuam esse dicas. Sic enim ait: Et quemadmodum Lazarus in se pulchro erat nomine tantum Lazarus, ac reuera cadauer quatri- duanum, & foetidum, verū accedente verbo Dei, & vocante Christo, statim vita rediit; adeo, vt re & nomine Lazarus in lucem pro- dierit: Ita primorum illorum dotorum successio, & vocatio, que per se quidem erat mortua, & vocationis potius cadauer, quam vera vocatio propter corruptiones Pontificias, vocante Christo, & spiritum sanctum infundente, cœpit reuiuscere. Ita factum est, vt in euangelicis, ac reformatis ecclesijs reformatus fuerit legitimus ordo ecclesiae, ex quo pastores ordinarij inter nos continua successione propagantur. Familiare est hereticis per dulces sermones, & benedictiones seducere corda innocentium, vt suadeant, quae à doctrina, quam ^{Quomodo} accepit ecclesia Dei, aliena sunt. Videtur sermo iste benedictione plenus, & dulcis, in quo audimus reuiuscere mortuum tanquam Lazarum quatriduanum ^{Sermo Anno} sermo Ante nij videatur benedictioe Christo vocante, & spiritum sanctum infundente: cum sit potius sermo male- dictio proximus, & venenatus, ac foetidus. Fateor, non satis intelligere potest, ^{plenus, &} dulcis, qua- ram exemplum istius similitudinis, quae visus es, donec in mente venit loci Pauli ^{dulcis, quae soleas} sermo hæreticorum. epist. ad Timoth. cap. i. ad quem mihi planè respexisse videris, et si disimulasti, fortasse veritus, ne te inde redarguerem, si locum citasses: aut quod verisimi- lius est, quia exemplum Lazari à Christo suscitati visum est tibi conuenire proposito, citatio vero loci Pauli non ita. Ait igitur Paulus, Propter quam causam admoneo te, vt resuscites gratiam Dei, quae est in te per impositionem manuum mearum: sicut Paulus de se dixit in epist. ad Cor. i. cap. 15. & gratia Dei in me vacua non fuit, sed abundantius illis omnibus laboravi, sic Timotheum admonet, vt studio, & diligentia gratiam, quam per ordinationem accepit,

cepit, ita excitet, & incendat, vt non metuat, si opus sit, pericula pro pietate, & officio suo fideliter obeudo adire. hoc n. postulat charitas Dei, et in eum pietas. vnde subiungit: non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis. Itaq; quasi gratia Dei sit ignis quidam, sicut scriptum est, Deus ignis consumens est, sic dicit translate ἀνθρώποις, id est, accende gratiam, qua in te est. Eadem metaphoram sue translationem sequens dixit idem Apost. in epistola ad Rom. cap. 12. spiritu feruentes, & in epistola ad Thes. 1. cap. 5. spiritum nolite extinguere, hoc interpretans malitias Aegyptius homilia 27. Deus, inquit, etiam in perfectis requirit voluntatem animae ad ministerium spiritus. aut enim Apostolus, spiritum nolite extinguere. οὐ πατεῖται γάρ εἰ τῇ τελεότητι μείζων τυροι πρόστοις δέντρο φυτεύεις δελέματα & διπέλεμα. id est, reperitur enim in perfectione maior erga Deum benevolentia, qua voluntate naturali exercetur. Conferamus nunc locū hunc, & loci huius sententiam cum exemplo similitudinis, quam tu Antoni ad Martinum Lutherum tuorum doctorum principem retulisti. Paulus Timotheum ad opera, qua charisma episcopatus per ordinationem ei datum requirebat, ita hortabatur, vt suscitare gratiam per ordinationem datam, nihil aliud esset, nem data, quam adhibere studium ad faciendum ea, qua gratia illa data postulabat. Hoc quod Paulus ipsum voluit Apostolus scriptum esse uniuicuique episcopo, & presbytero, quod precipit. Timotheo scripsit, qui erat & episcopus, & presbyter. Ad hunc modum debebat Lutherus presbyter, & docto ratiā, qua in eo erat per impositionem mattherus gra. nem Lazarī mortuī, & excitati falsō duxisti, & impie ad Lutherum presbyterum accommodasti. Debebat, inquam, secundum spiritum virtutis, id est, secundum charisma ministerij sui in ordine presbyteri, & secundum spiritum charitatis, & sobrietatis collaborare euangelio, & sicut in eodem capite Paulus eundem Timotheum, & in eo omnem episcopum, et presbyterum monuit, formam habere sanorum verborum, qua, cum esset Catholicus, ex Catholicis in Germania audierat. vt enim ait B. Hilarius libro 5. de Trinitate, verba sensum sanoru verborū, que ex Catholice, & ut ibidem etiam Apostolus monuit; & præcipit: depositum dixit dogmatum ecclesiæ Catholice. Quid est depositum custodi, ait Vincentius Lirinenfis: quod custodire tibi creditum est, non quod à te invenitur; quod acceperisti, non quod ex cogitatione custodi, rem non ingenij, sed doctrinæ non ysurpationis, sed publicæ traditionis; rem dice auctore lte perductam, non à te prolatam: in qua non auctor, sed custos esse debes. Vicentio Li. Ergo, quia Lutherus presbyter, & docto rius contra Apostolum, & scriptu-

ras sanctas formam non habuit sanorum verborum, quæ ipse audierat, & quæ maiores, ac patres eius, & omnium Germanorum ab initio audierant, neque Quomodo
Lutherus
factus fuit
Lazarus no-
de p[ro]futum custodivit: factus fuit Lazarus nomine tantum. Lazarus enim auxilium Dei declarat, ut tradunt, qui Hebraica callent. Sic Lutherus os facti-
non re, sed nomine tantum auxilium Dei attulisse misericordia Germania, vi-
mine tantum
apud quos nomen habet, quod viuat, & mortuus est, & sepultus in
de omnis nunc, quam impie, & contra scripturas Lutherum cum
tuo, fœtente in sepulchro, & nomen tantum Lazari habente, & Quomodo
impiè & cō-
tra scriptu-
ram Luthe-
rum cū La-
softea ad vitam, & lucem reuocato, iam re & nomine Lazaro comparasti. zwingli, & similius successio, & vocatio, per se quidem erat mortua, & vo-
cationis potius cadaver propter corruptiones Pontificias, erat igitur gratia tuo, & fœ-
tente, & po-
stea ad vitā
presbyterij, quæ erat in eis, quæ data est illis per impositionem manuum episco-
pi, per se mortua, id est, carens omni operatione, & efficacitate, ex quo effici-
tur, ut plus aliorum iniquitas nocere illis potuerit, quam ipsis illis sua; siquidem Antonius
alieno viuio amittere potuerunt, quod suo non potuerunt: efficitur enim, ut
aliena nequitia, aut etiam propria valentior esset, quam virtus, et veritas Dei,
siquidem frustrari potuit verbum Dei, & cassum atque nudum à virtute sua
reddere. Age vero Antoni, si cū corrupta erat aliqui terra corā Deo, & reple-
ta iniquitate, omnis quippe caro corruperat viam suam super terram, non ta-
men nocere potuit Noe: & Sodomite, quorum clamor multiplicatus erat, &
peccatum eorum aggrauatum nimis, sancto Lot, qui aspectu, & auditu, ut ait
beatus Petrus, iustus erat, non nocuerunt: nec Hiericunthini Raab: Neque Iu-
das, & Simon Magus Apostolis, qui cum eis congregabantur: neque Nicolaus pontificis
reliquis diaconis. Si, inquam, isti non potuerunt nocere in eo, quod studio &
bona voluntate nostra, adiuuante Deo fit, id est, in studio virtutis sanctæ, quo-
modo pontificis corruptiones potuerunt in eo, quod virtute tantum Dei fit, Lu-
thero presbytero nocere? Quomodo, inquam, charisma vocationis ad presby-
terium perimere, & instar cadaveris operatione cassum reddere potuerunt, reliquis so-
quod à solo Deo datur? esse enim Apostolum, att Episcopum, aut presbyterum, non potue-
aut aliquid eiusmodi, ὅτε ἐφ' ἡμίν, inquit, Apostolica constitutio: id est, non runt.
est penes nos, sed penes Deum, qui charismata tribuit. Et si ob hanc causam
pontificis corruptiones vocationem Lutheri presbyteri in ecclesia ordinati ex-
tinguere non valuerunt, quia scilicet vocatio ad ordinem presbyteri, & episcopationis cadas-
charisma est, quod solus Deus dat, quomodo in ipsis illis pontificis episcopis, &
presbyteris charisma vocationis eorum delere valuerunt? tu enim Antoni, quia
vidisti, si Lutherus non amisit, quod à Pontificis accepere at, quod tu vocasti: vo-
cationis cadaver sequi planè, nec illos ipsis Pontificios amississe ius dandi illua, cis accep-
Quare Anto-
nius voca-
tionis cadas-
charisma
erit ordina-
tionem Lu-
theri, quam
Catholi-
cismus accep-
tus

quod Lutherus accepit, idcirco vocationē Lutheri, & illorū doctorū primorū,
 quos dicas, mortuam, & vocationis potius cadaver esse dixisti; vt inde efficeret
 Quare tur-
 sus Antooi-
 tur, nec illos Pontificios habuisse, quod dare nō potuerunt. Sed rursus, quia me-
 fibi repu-
 tuebas, ne ex ista vocatioe Lutheri mortua effici videretur, defunisse Lutherum
 gnans Lu-
 therum cō-
 presbyterum esse, ac proinde nego, testimonio vestro ordinare potuisse, quia
 cedit fuisse presbyter fuisse: idcirco postquam hoc de cadavere vocationis dixisti
 presbyterū
 à Pontificis nihil de eō dixisses, rursus libenter accipis, quod damus, fuisse scilicet
 ordinatum. à Pontifice factum presbyterum. Sic enim aīs, quandoquide
 „ ipsi etiam assentientibus, primos huius ætatis ecclesiæ reforma-
 „ tores doctores habuisse illam successionem, & vocationē, quam
 „ Pontificij tantopere commendant. Confiteris igitur non fuisse mortuam
 vocationem Lutheri propter pontificias corruptiones, vt proximè dixeras. Re-
 cte sane dictum est, nihil esse mendacio inconstantius. Quia enim mentitus eras
 in cadavere vocationis tui Lazari, conscientiae testimonio conuictus, negasti
 rursus mortuam fuisse vocationem propter pontificias corruptiones, idq; testi-
 monio nostro probasti. Utinam idem in reliquis faceres, vt sententiam relata
 pertinacia mutares.

C A P V T VIII.

Sed veniam tandem ad disputationis tuae perorationē, quæ tota
 est ἀναχεφαλοίσσις (sic enim vocas) mendaciorum scilicet, duo,
 inquis, disputationis membra discussimus, nempe Romani
 Pontificis principatum, & ordinariam ecclesiæ succe-
 sionem. Quod attinet ad Romanum pontificem, demonstrauimus
 eum non esse caput ecclesiæ, cùm id sibi Christus tanquam pro-
 prium vendicet. Vendicat quidem sibi Christus tanquam proprium, vt ipse
 Antonij sit ecclesia caput virtute propria, sed non disputatur de hoc capite, sed de eccl-
 esia capite virtutis participata, quod Petrus fuit, & est hodiè successor eius. con-
 dicatorum. uicta sunt libro priore omnes cauillationes tuae, & præclusa omnia effugia, &
 probatum copiose, nihil à te allatum esse, nisi quod te magis, ac magis coarguit.
 Viderint lectores Pergis deinde: Petrum verò demonstrauimus nullū
 ius in reliquos Apostolos habuisse, nullumque in Ecclesia Ca-
 tholica principatum. Mendacium est hoc, nunquam demonstrasti, quod de-
 monstrasse dicas, & ego cauillationes tuas cōuici, & auctoritate scripturarum,
 & testimonijs etiam à te recitatīs, principem Apostolorum & Ecclesiæ fuisse
 euidenter demonstravi. Videamus quæ sequuntur, plena diffidentia, & tituba-
 ionis. Conscientia enim propria conuictus, nesciens in quo queas consistere, in
 omnem partem te reuoluīs, vt anguis. postquam enim dixisti te demonstrasse,

non